

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף ל"ד of נזיר מסכת
Some of the topics we will learn about include.

The Mishnah's Halachos of שלשה מינין אסורין בנזיר
A Nazir is prohibited in three activities.

הטומאה והתגלחת
He may not become טמא from a dead person,
He may not cut his hair.

והיוצא מן הגפן
And he may not consume wine or any grape derivatives,

וכל היוצא מן הגפן מצטרפין זה עם זה
If a Nazir eats a combined שיעור of several grape products he receives Malkos.
The שיעור for eating is a כזית.

B The Machlokes and משנה ראשונה רבי עקיבא regarding the שיעור for drinking;

The Machlokes the Mishnah and רבי אלעזר בן עזריה regarding חרצנים וזגים, the seeds and peels of grapes.

The Machlokes the Mishnah and רבי אלעזר regarding גפן עצמו
Whether the actual grape vine and leaves are permitted or prohibited?

Some of the terms and concepts we will learn about include

There is a general Machlokes רבי אלעזר and the Chachamim regarding a Pasuk that states a כלל, a general word, and a פרט, a detail of that word.
רבי אלעזר דריש ריבוי ומיעוטי
רבנן דרשי כללי ופרטי

A

שלשה מינין אסורין בנזיר

A Nazir is prohibited in 3 activities

1 והתגלחת

He may not cut his hair

2 הטומאה

He may not become טמא from a dead person

3 והיוצא מן הגפן

He may not consume wine or any grape derivatives

ואל היוצא מן הגפן מצטרפין זה עם זה

B

משנה ראשונה ורבי עקיבא

Regarding the... for drinking

משנה וראב"ע

Regarding...

חרצנים וזגים

משנה ורבי אלעזר

Regarding...

גפן עצמו

A Pasuk that states a כלל, and a פרט

דרשי כללי ופרטי

ריבוי ומיעוטי דריש

C פרט וכלל
 If there is first a פרט and then a כלל
 רבי אלעזר holds,
 ריבה הכל ומיעט
 The כלל is a ריבוי, which includes ALL details, and the פרט, is מיעוטי, which minimizes slightly, so that other פרטים are also included in the כלל, and only the most diverse פרטים are excluded from the כלל.

While the Chachamim hold
 נעשה כלל מוסף על הפרט
 The כלל expands the פרט, and includes ALL פרטים, with no exceptions.

כלל ופרט
 If there is first a כלל and then a פרט,
 According to רבי אלעזר
 אתה דן כעין הפרט
 The כלל expands the פרט and includes other פרטים that are similar to the פרט, but does NOT include פרטים that are different than the פרט.

However according to the Chachamim
 אין בכלל אלא מה שבפרט
 The פרט minimizes the כלל completely, so that only this פרט is included in the כלל, but ALL other פרטים are excluded from the כלל.

D פרט וכלל ופרט
 If there is first a פרט, then a כלל, and then a second פרט;
 both, רבי אלעזר and the Chachamim agree that
 אתה דן כעין הפרט
 כלל ופרט וכלל
 If there is first a כלל, then a פרט, and then a second כלל;
 According to רבי אלעזר, this is considered like a פרט וכלל in which
 ריבה הכל ומיעט
 However According to the Chachamim this is considered as a פרט כלל ופרט in which
 אתה דן כעין הפרט

C

פרט וכלל

רבי אלעזר
ריבה הכל ומיעט
 Only the most diverse פרטים are excluded from the כלל

רבנן
נעשה כלל מוסף על הפרט
 The כלל includes all פרטים, with NO exceptions

כלל ופרט

רבי אלעזר
אתה דן כעין הפרט
 Does NOT include פרטים different than the פרט

רבנן
אין בכלל אלא מה שבפרט
 Only THIS פרט is included all other פרטים are excluded

D

פרט וכלל ופרט
 and the Chachamim agree
אתה דן כעין הפרט

כלל ופרט וכלל

רבי אלעזר
ריבה הכל ומיעט
 Like a פרט וכלל

רבנן
אתה דן כעין הפרט
 As a פרט כלל ופרט

1 So let's review ...

Zugt Di Mishnah

שלשה מינין אסורין בנוזר

A Nazir is prohibited in three activities.

הטומאה

He may not become טומא from a dead person; as the Pasuk states:

על נפש מת לא יבא

והתגלחת

He may not cut his hair; as the Pasuk states:

קדוש יהיה גדל פרע

והיוצא מן הגפן

And he may not consume wine or any grape derivatives; as the Pasuk states:

ענבים לחים ויבשים לא יאכל

וכל היוצא מן הגפן

מצטרפין זה עם זה

If he eats a combined שיעור of several grape products he receives Malkos, as the Gemara on ד' ד' Darshens from the Pasuk

מכל אשר יעשה מגפן היין

2 The Mishnah continues

ואין חייב עד שיאכל מן הענבים כזית

He is חייב for eating, only if he eats a שיעור of grapes equivalent to a זית, an olive.

משנה ראשונה אומרת

עד שישתה רביעית יין

The Mishnah rules initially that for drinking, he is חייב if he drinks one רביעית of wine.

רבי עקיבא אומר

אפילו שרה פיתו ביין

ויש בה כדי לצרף כזית

חייב

disagrees and says that for drinking he is חייב if he drinks

זית a שיעור equivalent to a זית.

Also, that even if he ate a piece of bread soaked with wine, he is חייב if the bread and wine combine to a שיעור

כזית.

The Mishnah continues:

וחייב על היין בפני עצמו

ועל הענבים בפני עצמן

ועל החרצנים בפני עצמן

ועל הזגים בפני עצמן

He is חייב even if he consumed a שיעור of wine only, grapes only, seeds only, or peels only.

disagrees and says רבי אלעזר בן עזריה

אין חייב עד שיאכל שני חרצנים וזג

Regarding חרצנים וזגים, he is חייב only if he eats two seeds and one peel.

1

מלקות

שלשה מינין אסורין בנוזר

2 והתגלחת

He may not cut his hair

קדוש יהיה גדל פרע

1 הטומאה

He may not become טומא from a dead person

על נפש מת לא יבא

3 והיוצא מן הגפן

He may not consume wine or any grape derivatives

ענבים לחים ויבשים לא יאכל

ואל היוצא מן פאפן - מצטרפין כהן עם כהן

If he eats a combined שיעור of grape products he receives מלקות

2

ואין חייב עד שיאכל מן הענבים כזית

כזית

אפילו שרה פיתו ביין ויש בה כדי לצרף כזית חייב

מלקות

עד שישתה רביעית יין

וחייב על היין בפני עצמו

ועל הענבים בפני עצמן

ועל החרצנים בפני עצמן

ועל הזגים בפני עצמן

If he consumed a שיעור

אין חייב עד שיאכל שני חרצנים וזג

3 אלו הן חרצנים
ואלו הן זגים
The following are חרצנים and זגים:
החרצנים אלו החיצונים
הזגים אלו הפנימים
דברי רבי יהודה
זגים חרצנים are the peels on the outside, and זגים are the seeds inside.

רבי יוסי says that חרצנים are the seeds inside, and זגים are the peels on the outside.
שלא תטעה
כזוג של בהמה
החיצון זוג והפנימי עינבל
And to avoid confusion, רבי יוסי compares it to an animal's bell, in which the outer casing is called זוג, while the inner clapper is called עינבל.
=====

3

**אלו הן חרצנים
ואלו הן זגים**

<p>רבי יוסי</p> <p>חרצנים INSIDE</p> <p>✓</p> <p>The seeds</p> <p>זגים OUTSIDE</p> <p>✓</p> <p>The peels</p>	<p>רבי יהודה</p> <p>החרצנים אלו החיצונים</p> <p>✓</p> <p>The peels</p> <p>הזגים אלו הפנימים</p> <p>✓</p> <p>The seeds</p>
--	---

*לא תטעה כזוג של בהמה
כחיצון זוג והפנימי עינבל*

4 The Gemara begins that the Mishnah implies that only the grape and its derivatives are prohibited to a Nazir. However, גפן עצמו לא The grapevine itself is permitted to a Nazir.

Some say the implication is from the רישא which states והיוצא מן הגפן אבל גפן עצמו לא Only the products of the grapevine, but NOT the actual grapevine;

Others say from the סיפא which states ואין חייב עד שיאכל מן הענבים כזית אבל גפן עצמו לא Only if he eats a כזית of grapes

The Gemara therefore says מתניתין דלא כרבי אלעזר Our Mishnah apparently does NOT follow the opinion of the Braisa; רבי אלעזר who states in the Braisa; אפילו עלין ולולבין במשמע Even the edible leaves and soft branches of the grapevine are included in the נזיר.

4

The Mishnah implies ONLY the grape and its derivatives are prohibited to a Nazir

גפן עצמו לא

<p>Others say from the כ"ס</p> <p>ואין חייב עד שיאכל מן הענבים כזית</p> <p>אלא גפן עצמו לא</p>	<p>Some say from the ל"ב</p> <p>והיוצא מן הגפן</p> <p>אלא גפן עצמו לא</p>
---	--

! *מתניתין דלא כרבי אלעזר!*

אפילו עלין ולולבין במשמע
Edible leaves & soft branches ARE included

5 The Gemara now elaborates and explains that this Machlokes is based on the general Machlokes regarding how to interpret a Pasuk that includes a כלל, a general word, and a פרט, a detail of that word.
 רבי אלעזר דריש ריבוי ומיעוטי
 רבנן דרשי כללי ופרטי

5

This Machlokes is based on how to interpret a Pasuk that includes a כלל, and a פרט

רבי אלעזר רבנן

דריש **דרשי**

ריבוי ומיעוטי **כללי ופרטי**

6 איסור נזיר holds עלין ולולבין because the Pasuk mentions a מיעוט וריבוי; first a מיעוט in the Pasuk
 מיין ושכר יזיר
 And then a ריבוי in the next Pasuk
 מכל אשר יעשה מגפן היין

6

רבי אלעזר

עלין ולולבין
ARE included in איסור נזיר

The Pasuk mentions a מיעוט

מיין ושכר יזיר
Then a ריבוי

מכל אשר יעשה מגפן היין

מיעוט וריבוי, ריבוי כל מילי

EVEN

מיעוט שבישתא

איסור נזיר excludes only hard branches from the

And רבי אלעזר holds regarding a מיעוט וריבוי,
 ריבה כל מילי
 The כלל includes all פרטים in the איסור נזיר, even עלין ולולבין;
 and
 מיעט שבישתא
 The פרט excludes only hard branches from the איסור נזיר.

7 However, the Chachamim of our Mishnah hold עלין ולובין are NOT included in the איסור נזיר, because the Pasuk mentions a פרט כלל ופרט
 First several פרטים in the Pasuk
 מיין ושכר יזיר
 ...חומץ יין וחומץ שכר לא ישתה
 וענבים לחים ויבשים לא יאכל

And then a כלל in the next Pasuk;
 מכל אשר יעשה מגפן היין
 And then another פרט at the end of that Pasuk
 מחרצנים ועד זג לא יאכל

And the Chachamim hold פרט כלל ופרט
 אי אתה דן אלא כעין הפרט
 The כלל expands the פרט and includes other פרטים that are similar to the פרט, but does NOT include פרטים that are different than the פרט. Therefore,
 מזה הפרט מפורש
 פרי ופסולת פרי
 Just as the פרט mentions, both, the fruit, grapes and wine, and an inferior grape product, vinegar;

אף כל פרי ופסולת פרי
 So too, the כלל includes only other details that are fruits such as בוסר, unripened grapes, and those that are inferior grape products such as, עינבי דכרין, grapes that became wormy.

And ועד זג לאיתווי דבין הבינים
 The second פרט mentions זג, through which the כלל includes even inferior grapes that will never ripen.

However the כלל does NOT include עלין ולובין, because, אינו כעין הפרט
 They are different than the פרט in that they are NOT פרי ופסולת פרי.

7

רבנן
עלין ולובין
Are NOT included in איסור נזיר

The Pasuk mentions...

פרט כלל ופרט
 אי אתה דן אלא כעין הפרט

פרט מיין ושכר
 פרט יזיר
 פרט חומץ יין וחומץ שכר
 פרט לא ישתה
 פרט וענבים לחים ויבשים
 פרט לא יאכל

Includes בוסר עמוט & עינבי דכרין

אף כל פרי ופסולת פרי

פרט מכל אשר יעשה מגפן היין
 פרט מחרצנים ועד זג
 פרט לא יאכל

However the כלל does NOT include עלין ולובין,
 because, אינו כעין הפרט
 Are NOT פרי ופסולת פרי

8 The Gemara asks, why don't the Chachamim say that כעין הפרט includes only a גמור פרי, ripened fruit, as ענבים? So that מה הפרט מפורש פרי גמור אף כל פרי גמור Just as the פרט mentions only a ripened fruit, so too the כלל includes only a ripened fruit, such as עינבי דכרין that were already ripened, but excludes בוטר that are NOT ripe?

The Gemara answers אמרת א"כ מה הניח לך הכתוב במשמעו שלא אמרו If so, then there is NO need for a פרט וכלל ופרט to include all פרטים that are הפרט כעין הפרט, because all other פרטים that are פרי גמור were already specified. ענבים לחים ויבשים הא כתיבי יין וחומץ הא כתיבי

Therefore, the כעין הפרט must include even פרטים that are פרי גמור, and NOT merely those that are פרי גמור.

8 Why don't the Chachamim say כעין הפרט includes ONLY a גמור פרי, as ענבים?

מה הפרט מפורש פרי גמור אף כל פרי גמור

INCLUDES עינבי דכרין

EXCLUDES בוטר

אמרת א"כ מה הניח לך הכתוב במשמעו שלא אמרו

All other פרטים that are גמור פרי were already specified ענבים לחים ויבשים הא כתיבי יין וחומץ הא כתיבי

כעין הפרט MUST include even פרטים that are פרי גמור

9 The Gemara then asks ומאחר שסופינו לרבות כל דבר ממה תלמוד לומר מחרצנים ועד זג? Why did the Pasuk include the second פרט of זג of מחרצנים ועד זג, if all פרטים are already included through the כלל פרטים?

9 ומאחר שסופינו לרבות כל דבר מה תלמוד לומר מחרצנים ועד זג? If all פרטים are already included through the כלל פרטים?

10 The Gemara explains that this Pasuk is the source for the general rule, that only when it is a פרט כלל ופרט then כעין הפרט
 The כלל only includes other פרטים that are similar to the פרט. But, when it's a פרט וכלל then כלל מוסף על הפרט
 The כלל includes ALL פרטים even those that are different than the פרט.

This discussion continues in the next Daf.

10

▼

This Pasuk is the SOURCE for the general rule...

<p>ONLY</p> <p>פרט כלל ופרט כאין פרט</p> <p><i>Only includes other פרטים similar to the פרט</i></p>	<p>BUT</p> <p>פרט וכלל כאן מוסף על פרט</p> <p><i>Includes all פרטים even those different than the פרט</i></p>
--	--